

OCENA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W UNIWERSYTECIE ŚLĄSKIM W ROKU AKADEMICKIM 2020/2021

1. WSTĘP

W roku akademickim 2020/2021 kształcenie w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, podobnie jak w innych uczelniach Polski, realizowane było z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zdalne kształcenie prowadzone było synchronicznie za pośrednictwem MS Teams, asynchronicznie zaś na Platformie Moodle.

W pierwszych tygodniach sprawozdawanego roku akademickiego w trybie nadzwyczajnym powstał *Przewodnik po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim* (<https://us.edu.pl/student/wp-content/uploads/sites/3/Zdalny-US/Przewodnik-po-kszta%C5%82ceni-u-zdalnym-w-Uniwersytecie-%C5%9A%C4%85skim-I.pdf>), który został zamieszczony na stale aktualizowanej stronie dotyczącej najistotniejszych kwestii związanych z kształceniem w przestrzeni online (<https://www.zdalny.us.edu.pl/>). Nauczyciele akademicy pracujący w UŚ stale podnosili swoje kompetencje w zakresie metodyki kształcenia zdalnego, było to możliwe zarówno dzięki szkoleniom przygotowywanym przez Centrum Dydaktyki UŚ, jak i szkoleniom oferowanym w ramach dwóch projektów finansowanych z funduszy unijnych realizowanych w UŚ, a mianowicie „Zintegrowanego programu rozwoju Uniwersytetu

Śląskiego w Katowicach”, oraz projektu pn. „Jeden Uniwersytet - wiele możliwości. Program zintegrowany”.

Dzięki różnego rodzaju wzmocnieniom kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich pracujących w UŚ, a także właściwej ludzom Uniwersytetu potrzebie samorozwoju zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość były na odpowiednim poziomie, nauczyciele wykorzystywali zdobytą wiedzę metodyczną, co pozwoliło na realizację programów kształcenia bez uszczerbku dla jakości dydaktyki. Potwierdzeniem takiego stanu rzeczy były dwa badania jakości kształcenia przeprowadzone w sprawozdawanym roku. Pierwszym było badanie przeprowadzone przez Biuro Jakości Kształcenia UŚ, które odbyły się w dniach 2-8 listopada 2020 r. za pośrednictwem platformy MS Forms. W badaniu wzięło udział 1233 wykładowców (zwrotność na poziomie 65% w skali uczelni) oraz 7131 studentów (zwrotność na poziomie 36% w skali uczelni). Badanie to potwierdziło odpowiedni poziom dydaktyki akademickiej oraz pozwoliło na wypracowanie rekomendacji, które dzięki szerokiemu upowszechnieniu zostały zasadniczo wdrożone. Kolejna kontrola jakości kształcenia odbyła się latem 2021 roku na zlecenie Komitetu Audytu przy Ministerstwie Edukacji i Nauki i została przeprowadzona przez audytora wewnętrznego. Wyniki kilkumiesięcznej oceny organizacji i realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zdalnego) w roku akademickim 2020/2021 oraz identyfikacji dobrych praktyk audytor wewnętrzny skonkludował następująco: „Ogólna ocena badanego obszaru jest bardzo pozytywna. Ze zgromadzonego materiału wyłania się obraz wysokiej elastyczności Uniwersytetu Śląskiego i jego zdolności adaptacyjnych do zmiennego, a wręcz turbulentnego otoczenia związanego z sytuacją epidemii.”

NOWE ZARZĄDZENIA POWIĄZANE Z JAKOŚCIĄ KSZTAŁCENIA :

- Zarządzenie nr 155 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 13 września 2021 r. w sprawie sposobu organizacji zajęć realizowanych na poziomie ogólnouczelnianym,

- Zarządzenie nr 39 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie tworzenia i likwidacji studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach,
- Zarządzenie nr 92/2020 Rektora UŚ określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta,
- nowy Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (uchwała Senatu UŚ nr 108 z 27 kwietnia 2021 r.).

2. INNOWACJE DYDAKTYCZNE WDROŻONE W SRPAWOZDAWANYM OKRESIE

1. Nowa ankieta oceny pracy dydaktycznej

W roku akad. 2020/2021 podjęto prace nad przeglądem i aktualizacją kwestionariusza ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich. Poprzedni kwestionariusz był wykorzystywany od semestru letniego 2014/2015, a więc łącznie przez 13 semestrów. Jedną z istotnych przyczyn były doświadczenia z okresu pandemii wirusa SARS-COV-2, kiedy Uczelnia zmuszona została do przeprowadzania badań ankietowych w formie w pełni zdalnej, co dało rezultaty lepsze od oczekiwanych.

Najważniejsze zmiany w stosunku do dotychczas stosowanego narzędzia dotyczyły:

- Realizowania badań w pełni zdalnie oraz objęcia ankietą wszystkich zajęć na studiach i w szkołach doktorskich (oraz niektórych zajęć na studiach podyplomowych) z wyłączeniem praktyk i tutoringów.
- Wyróżnienia w kwestionariuszu ankiety wypełnianej przez uczestników zajęć dwóch grup pytań - pytania z pierwszej grupy (związanej przede wszystkim z obowiązkami wynikającymi z Regulaminu pracy i IPO) są wliczane do średniej z ankiety oraz w szczególności uwzględniane w procesach kadrowych (zostały również zaproponowane zróżnicowane wagi dla poszczególnych pytań). Pytania z drugiej grupy są zaś związane w większym stopniu z bardziej miękkimi (trudniej definiowanymi) zagadnieniami dotyczącymi jakości kształcenia i mają być wykorzystywane przede wszystkim do jej zapewniania.
- Wprowadzenia większej liczby pytań w których respondenci mają możliwość swobodnej wypowiedzi pisemnej (cała druga grupa).
- Wprowadzenia dodatkowej (nieobligatoryjnej) ankiety dla osób prowadzących zajęcia dydaktyczne, która ma być przeprowadzana równoległe z ankietą uczestników i umożliwiać prowadzącym opisanie w jaki sposób z ich perspektywy przebiegała współpraca z daną grupą zajęciową – realizuje to postulat

uwzględnienia głosów nauczycieli akademickich w ocenie zajęć oraz ma stanowić dodatkowy punkt odniesienia dla dziekanów i dyrektorów kierunków w procesie interpretowania wyników ankiety uczestników zajęć, w szczególności na potrzeby oceny okresowej i innych procesów kadrowych.

Projekt nowego kwestionariusza został opracowany przez Zespół ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji wspierany od strony metodycznej przez dr Agatę Zygmont z Instytutu Socjologii. Następnie był dyskutowany z przedstawicielami samorządów - studenckiego i doktorantów oraz Rzeczniką praw studenta i doktoranta, a także z Prorektorem ds. rozwoju kadry prof. dr hab. Ewą Jarosz i Prorektorem ds. kształcenia i studentów dr Katarzyną Tryndą, prof. UŚ. Przeprowadzono również konsultacje z dyrektorami kierunków studiów oraz badania pilotażowe, w których wzięło udział 1359 studentów oraz 149 prowadzących zajęcia, a których wyniki dostępne są pod linkami:

- studenci: <https://forms.office.com/Pages/AnalysisPage.aspx?id=kWLHUIAMRESi-0-KsWjDEYCuI-74NUdLuTwsPDbRcxJURTNVTE0zNINUSktPTU8zVU5MUDNTSFFHUY4u&AnalyzezToken=Oci2qBbySXckKmSDZLj8uDDsR0DxRn6B>
- prowadzący zajęcia: <https://forms.office.com/Pages/AnalysisPage.aspx?id=kWLHUIAMRESi-0-KsWjDEYCuI-74NUdLuTwsPDbRcxJUOUM4RE5IUERZR1FUNFZNVFVNOktJWFVVi4u&AnalyzezToken=rwVMa5H3TDs2s115ZdH3UrYVWqL07Kae>

Finalnie, zgodnie z wymogami § 138 ust. 3 Statutu, projekty kwestionariuszy zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komisję ds. kształcenia i studentów oraz Komisję ds. kadry akademickiej Uniwersytetu (w pracach tej ostatniej uczestniczył również Rzecznik praw i wartości akademickich, który zgłosił swoje uwagi). Jesienią 2021 r. projekt nowego zarządzenia wraz z kwestionariuszami dla studentów i osób prowadzących zajęcia uzyskał merytoryczną akceptację JM Rektora UŚ, a kwestionariusze zostały skierowane do tłumaczenia

na język angielski, co było procesem dość czasochłonnym. Ostatecznie nowa ankieta została wprowadzona na mocy zarządzenia nr 3 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oraz ankiety dla osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na temat współpracy z daną grupą zajęciową. Badania z jej wykorzystaniem zostaną zrealizowane w roku akademickim 2021/2022.

2. Kompendium akredytacyjne

W roku akademickim 2020/2021 Biuro Jakości Kształcenia podjęło prace nad przygotowaniem "Kompendium akredytacyjnego", czyli zestawu procedur i dokumentów ułatwiających przeprowadzenie procedury akredytacji kierunków przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Na kompendium składają się:

- wewnętrzny uniwersytecki harmonogram działań w ramach procesu akredytacji (podzielony na cztery części: przed wizytacją, przygotowanie wizytacji, wizytacja i po wizytacji),
- rekomendacje w związku z przygotowaniem Raportu Samooceny (na podstawie doświadczeń z dotychczasowych akredytacji),
- ramowy harmonogram wizytacji w ramach oceny programowej PKA wraz z propozycją BJK odnośnie do składu funkcyjnego uczestników spotkań z ramienia UŚ,
- wykaz dotychczasowych dodatkowych pytań PKA w okresie akredytacji.

Kompendium zostało przyjęte przez Zespół ds. Jakości Kształcenia jako obowiązujące od września 2021 roku, a wraz ze zbieraniem kolejnych doświadczeń jego zawartość jest uzupełniana i poszerzana (w kolejnym roku akademickim rozpoczęto prace nad katalogiem dobrych praktyk, mogących być podstawą dla przyznania kierunkowi Certyfikatu Doskonałości Kształcenia).

3. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA WYSOKIEJ JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W 2020/2021 ROKU

1. Spotkania dyrekcji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi

Procedura spotkań dyrekcji i przebiegała zgodnie z zaleceniami Wewnętrznych Systemów Zapewniania Jakości Kształcenia. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi polegała na nawiązywaniu lub podtrzymywaniu kontaktów z podmiotami gospodarczymi, spotkaniach z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego i konsultowaniu programów studiów. Podkreślano stały kontakt z przedsiębiorstwami w celu ułatwienia studentom podjęcia praktyk zawodowych.

2. Ankietyzacja studentów

Realizacja ankiety w omawianym roku akademickim odbyła się na podstawie Zarządzenia nr 37/2020 z dnia 19-03-2020 Rektora UŚ w sprawie ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego.

Po raz pierwszy ankietyzacja w całości odbyła się zdalnie. Zarówno w semestrze zimowym, jak i letnim studenci korzystali z elektronicznych kwestionariuszy dostępnych w portalu USOSweb. Wyniki ankiet (w tym pisemne komentarze i uwagi udzielane przez studentów) tradycyjnie zostały przekazane do wglądu pracownikom oraz ich przełożonym w Portalu Pracownika (pp.us.edu.pl). Widoczność wyników w Portalu, zarówno w semestrze zimowym jak i letnim, została włączona dopiero po zakończonej sesji i sesji poprawkowej.

Szczegółowe dane dotyczące ankietyzacji pokazują poniższe tabele:

Uszczegółowione wyniki dla Uniwersytetu 2020-2021 semestr zimowy	
średnia	4,61
odchylenie standardowe	0,45
mediana	4,75

Uszczegółowione wyniki dla Uniwersytetu 2020-2021 semestr letni	
średnia	4,60
odchylenie standardowe	0,52
mediana	4,78

Uszczegółowione wyniki dla Uniwersytetu 2020-2021 cały rok akademicki	
średnia	4,61
odchylenie standardowe	0,48
mediana	4,76

Przedział średnich	Liczba ocen
5	248
4,8-4,99	884
4,5-4,79	818
4-4,49	462
3,5-3,99	128
3,0-3,49	51
2-2,99	25
1-1,99	9
Łącznie	2625
Ankietowane zajęcia bez oceny:	2
Łączna liczba kwestionariuszy:	42037
Średnia liczba kwestionariuszy na zajęcia:	16,00

Przedział średnich	Liczba ocen
5	233
4,8-4,99	709
4,5-4,79	541
4-4,49	297
3,5-3,99	107
3,0-3,49	57
2-2,99	33
1-1,99	8
Łącznie	1985
Ankietowane zajęcia bez oceny:	3
Łączna liczba kwestionariuszy:	26924
Średnia liczba kwestionariuszy na zajęcia:	13,54

Przedział średnich	Liczba ocen
5	481
4,8-4,99	1593
4,5-4,79	1359
4-4,49	759
3,5-3,99	235
3,0-3,49	108
2-2,99	58
1-1,99	17
Łącznie	4610
Ankietowane zajęcia bez oceny:	5
Łączna liczba kwestionariuszy:	68961
Średnia liczba kwestionariuszy na zajęcia:	14,94

W semestrze zimowym, w skali uczelni, przeankietowano 2627 zajęć. Wypełniono 42037 kwestionariuszy, co daje średnio 16 ankiet na zajęcia. Średnia ogólnouniwersytecka wyniosła 4,61. W semestrze letnim przeankietowano 1988 zajęć wykorzystując 26924 kwestionariusze (średnio 13,54 na zajęcia). Ogólnouniwersytecka średnia ocen wyniosła 4,60. Łącznie w skali roku studenci ocenili 4615 zajęć, wypełniając 68961 kwestionariuszy (średnio 14,94 ankiet na zajęcia). Średnia ogólnouniwersytecka wyniosła 4,61.

Poniższa tabela pokazuje średnią ogólnouniwersytecką zestawioną ze średnimi wydziałowymi.

Jednostka	rok 2020/2021
UŚ	4,61
Wydział Humanistyczny	4,66
Wydział Nauk Przyrodniczych	4,55
Wydział Nauk Społecznych	4,56
Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych	4,51
Wydział Prawa i Administracji	4,59
Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji	4,70
Wydział Teologiczny	4,72
Szkoła Filmowa	4,55
Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu	4,75
Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych	4,68
Szkoła Języka i Kultury Polskiej	4,77

Przedział średnich ocen, które otrzymały ankietowane moduły pokazuje, że 90,92% modułów otrzymało oceny dobre lub bardzo dobre.

Przedział średnich	Liczba ocen sem. zimowy	Liczba ocen sem. letni	Liczba ocen rok 20/21	% ocen rok 20/21
=5,00	248	233	481	10,43%
4,50-4,99	1720	1250	2952	64,03%
4,00-4,49	462	297	759	16,46%
3,50-3,99	128	107	235	5,10%
3,00-3,49	51	57	108	2,34%
<3,00	34	41	75	1,63%

3. Hospitacje

Liczba przeprowadzonych hospitacji w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła niemal dwukrotnie. Mimo tego zwracano uwagę, że z powodu trwającej pandemia liczba

hospitacji jest ograniczona. Hospitowano głównie osoby rozpoczynające pracę dydaktyczną oraz osoby, co do których studenci zgłaszali zastrzeżenia. W większości przypadków odnotowano prawidłowy przebieg hospitacji z nielicznymi przypadkami odmowy lub utrudniania przeprowadzenia procedury. W większości przypadków ocena była pozytywna. Ze względu na zdalny charakter prowadzenia zajęć kontrola w wielu przypadkach miała charakter ciągły, np. na sprawdzaniu terminowości spotkań.

W roku akademickim 2020/2021 przeprowadzono następującą liczbę hospitacji z podziałem na grupy:

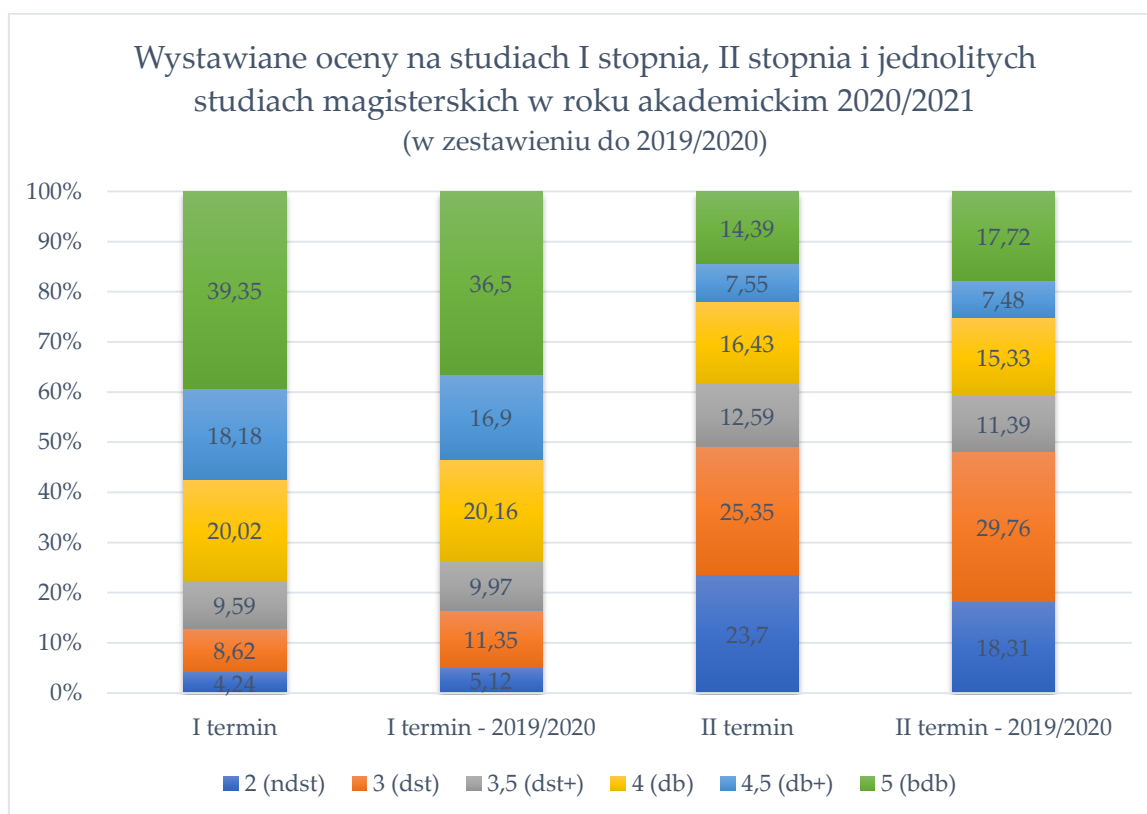
Podział liczby wszystkich przeprowadzonych hospitacji zajęć na kierunku ze względu na stanowisko (i grupę pracowniczą) prowadzącego hospitowane zajęcia		
Stanowisko	Grupa pracowników badawczo-dydaktycznych	Grupa pracowników dydaktycznych
Profesor	20	1
Profesor uczelni	44	4
Adiunkt	59	18
Asystent	21	11
Lektor		9
Instruktor		
Razem	144	43
Pracownicy nieetatowi		12
Doktoranci		80

4. ANALIZA WYNIKÓW SESJI ORAZ DYPLOMOWANIA

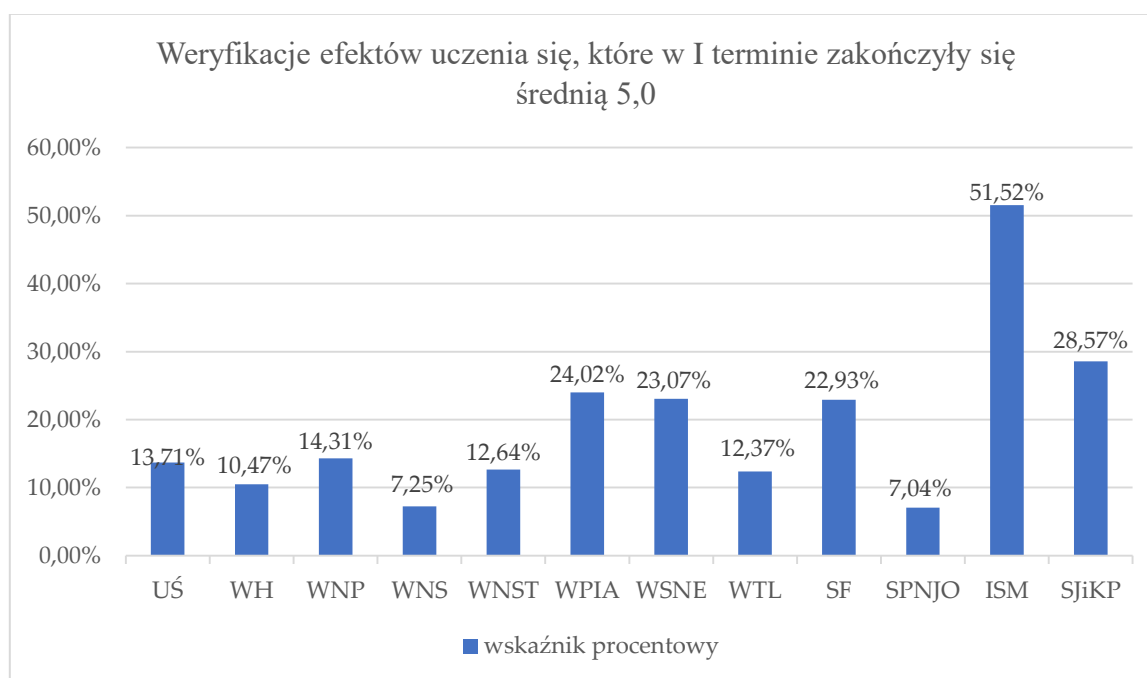
Po raz czwarty na poziomie ogólnouczelnianym została przeprowadzona analiza wyników obu sesji egzaminacyjnych oraz procesu dyplomowania. W porównaniu do wcześniejszych lat została ona poszerzona o częściowe analizy czasowe, które w poprzednim raporcie nie były możliwe z powodu reorganizacji struktury uczelni. Dzięki temu da się zauważyć już pewne tendencje.

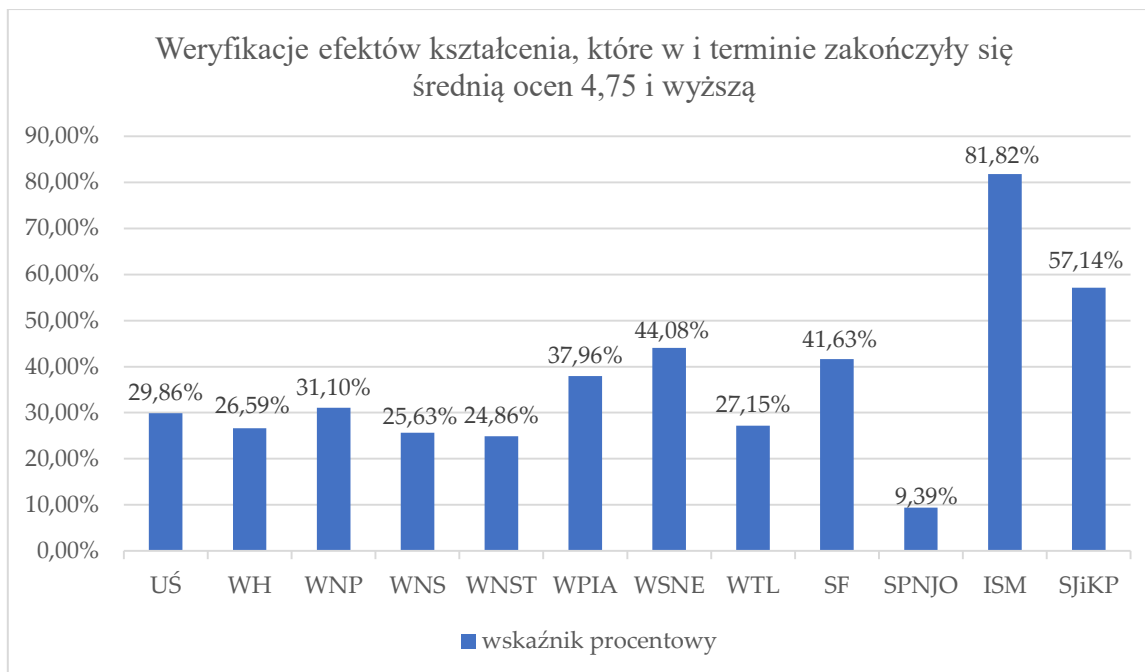
- a) Łączna **liczba modułów** wyniosła 17709. Łączna liczba modułów poddawanych analizie (bez modułów na studiach doktoranckich, zajęciach podyplomowych i kursach) to **17260** (2019/2020: 17239), z czego **14595** (2019/2020: 14559) na studiach stacjonarnych i **2603** (2019/2020: 2680) na studiach niestacjonarnych. 62 moduły nie mają określonego trybu studiów.
- b) **Liczba przewidywanych weryfikacji efektów uczenia się** w pierwszym terminie to **601030**. **Liczba ocen** wystawionych w pierwszym terminie wynosiła **537766**, co stanowi **89,47%** osób uczestniczących w zajęciach (2019/2020: 516628, 2017/2018: 526095), a w drugim terminie **18608** (2019/2020: 26804, 2017/2018: 35582). Da się tu zauważyć wyraźny spadek ilości ocen wystawianych w II terminie – może to być efektem odbywania się weryfikacji w trybie zdalnym.
- c) **Zdawalność w pierwszym terminie** wyniosła **95,76%** (2019/2020: 94,88%, 2017/2018: 94,17%), z czego na studiach stacjonarnych było to 96,54% (2019/2020: 95,28%), a na niestacjonarnych 93,56% (2019/2020: 92,96%). **Zdawalność w drugim terminie** wyniosła **76,30%** (2019: 81,69%, 2017/2018: 83,05%), z czego na studiach stacjonarnych było to 79,88% (2019/2020: 83,83%), a na niestacjonarnych 65,13% (2019/2020: 74,66%). Da się więc zauważyć wyraźny trend wzrostowy w liczbie pozytywnych zaliczeń w pierwszym terminie, przy jeszcze mocniejszym trendzie spadkowym pozytywnych zaliczeń w drugim terminie.

d) **Niezdawalność** ostatecznie wynosi więc jedynie **0,82%** (2019/2020: 0,94%), z czego na studiach stacjonarnych 0,58% (2019/2020: 0,76%), a na niestacjonarnych 1,63% (2019/2020: 1,78%). W poprzednim raporcie wskazywano, że obserwowane na wszystkich kierunkach studiów zmniejszanie się grup wraz z kolejnymi latami studiów nie wynika, jak wydaje się, bezpośrednio z negatywnych ocen – decyzję o odejściu studenci podejmują jeszcze przed przystąpieniem do weryfikacji efektów uczenia się. Dane z tego roku uprawdopodobniają i wzmacniają ten wniosek. Równocześnie to ostatni rok, kiedy można obserwować tę korelację – począwszy od roku akademickiego 2021/2022 przestaną funkcjonować tzw. dwójce dziekańskie (wykładowca sam będzie zobowiązany do podania oceny 2 w sytuacji braku weryfikacji efektów uczenia się), więc dane statystyczne w tym zakresie zostaną ograniczone.

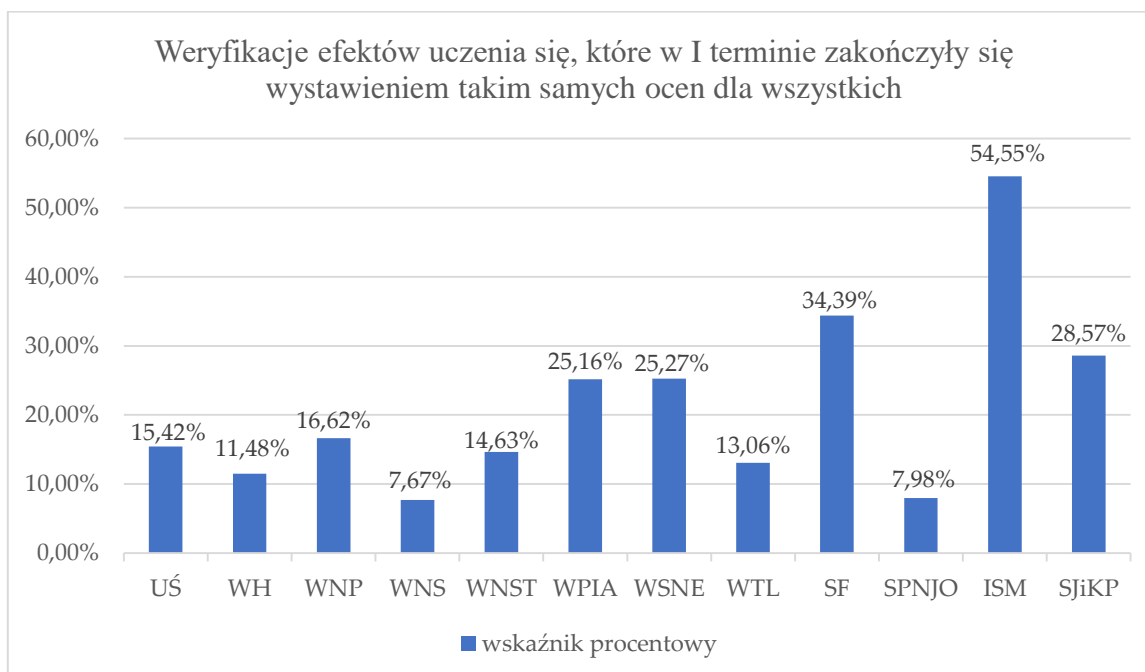

- e) Szczególnie zwraca uwagę weryfikacja efektów kształcenia kończąca się w pierwszym terminie **średnią 5,0**. Łącznie na UŚ było to **2367 modułów, czyli 13,71%** (2019/2020: 14,10%, 2018/2018: 17,62%). Z tego na studiach stacjonarnych było to 2086, czyli 14,46% (2019/2020: 14,76%), a na niestacjonarnych 274, czyli 10,6% (2019/2020: 9,78%). Trzeba jednak zaznaczyć, że w wielu przypadkach problem wynika ze specyfiki modułu (np. seminariów dyplomowych lub wykładów monograficznych). Na taki wynik rzutuje również mała liczebność niektórych grup zajęciowych. Zauważalna jest jednak ogólna tendencja spadkowa w tym zakresie.
- f) Warto tu jednak zauważyć, że **średnią 4,75 i wyżej** zakończyło się aż **5153 modułów, czyli 29,86%** (2019/2020: 27,94%), z czego na studiach stacjonarnych 4459, czyli 30,89% (2019/2020: 28,70%), a na niestacjonarnych 681, czyli 26,34% (2019/2020: 22,80%). W przeciwieństwie do modułów zakończonych średnią 5,0, gdzie mogliśmy mówić o spadku, w przypadku modułów zakończonych średnią 4,75 i wyżej widać wyraźny wzrost w ostatnim roku, na co wpływ miał **wzrost liczby wystawionych ocen 5 i 4,5** (łącznie stanowiły one **58,13%** wszystkich wystawionych ocen w stosunku do 53,4% w roku poprzednim).

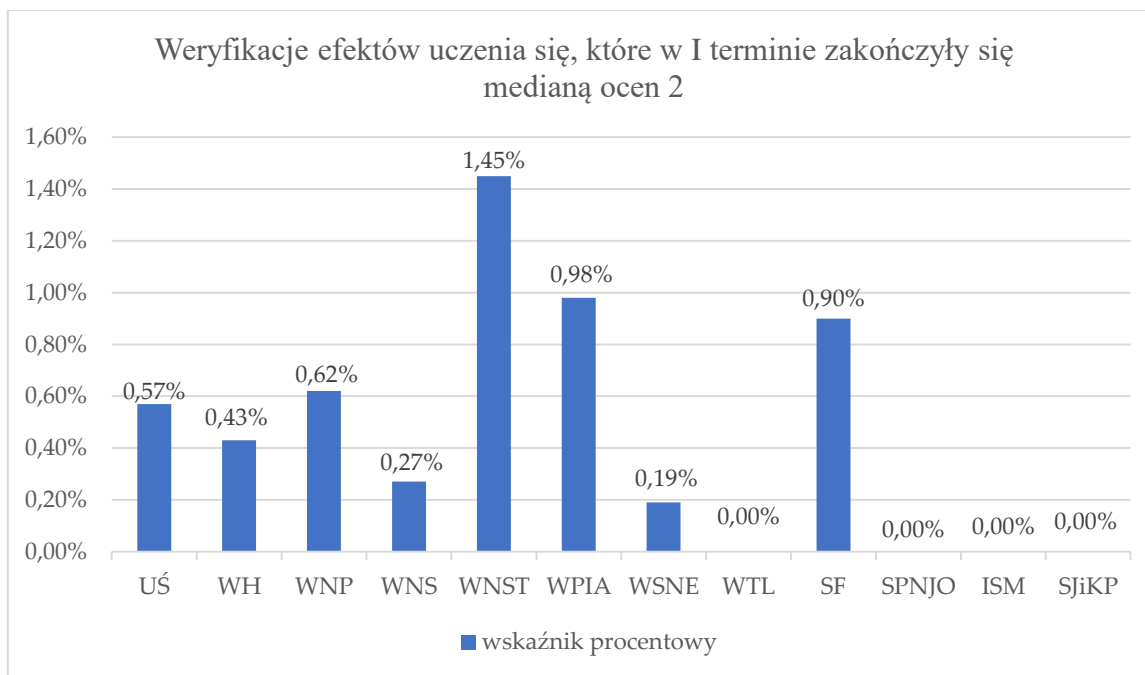

g) Warto też zwrócić uwagę na to, że łącznie **modułów, z których wszystkie oceny były takie same** było 2662, czyli **15,42%** (2019/2020: 15,98%). Na studiach stacjonarnych było to 2366, czyli 16,21% (2019/2020: 16,73%), zaś na niestacjonarnych 288, czyli 11,06% (2019/2020: 11,34%).

- h) Zwrócono także uwagę na weryfikacje efektów uczenia się kończącą się **medianą 2,0**. Na poziomie UŚ było to 98 modułów, czyli **0,57%** (2019/2020: 0,72%), z czego na studiach stacjonarnych 74, czyli 0,51%, a na niestacjonarnych 24, czyli 0,92%.

- i) W roku akademickim 2020/2021 przeprowadzono **5065 obron** (2019/2020: 4976, 2017/2018: 7245).

Rodzaj studiów:	Studia stacjonarne:	Studia niestacjonarne:
pierwszego stopnia	2595	283
drugiego stopnia	1303	264
jednolite magisterskie	452	168
łącznie:	4350	715

- j) **Średnia ocena z prac dyplomowych** wyniosła **4,63** (2019/2020: 4,61, 2017/2018: 4,52), z czego na studiach stacjonarnych 4,64, a na niestacjonarnych 4,57.
- k) **Średnia z egzaminów dyplomowych** wyniosła **4,66** (2019/2020: 4,65, 2017/2018: 4,63), z czego na studiach stacjonarnych 4,67, a na niestacjonarnych 4,58.

- l) W skali Uniwersytetu ostateczną ocenę z ukończenia studiów **podniesiono 921 razy**, co daje **18,18%** (2019/2020: 16,34%, 2017/2018 ponad 13%), z czego na studiach stacjonarnych 817 (18,78%), a na niestacjonarnych 104 (15,55%).

Szczegółowe dane z rozbiem na jednostki pokazuje poniższa tabela.

Jednostka	Ocena z pracy	Ocena z egzaminu	Średnia ze studiów	Wynik studiów	Ocena na dyplomie	Liczba obron	Podniesienia a oceny	Podniesienia oceny (udział procentowy)
UŚ	4,63	4,66	4,34	4,49	4,79	5065*	921*	18,18%
SF	4,68	4,84	4,48	4,62	4,93	137	16	11,68%
WH	4,57	4,62	4,36	4,48	4,77	1562	311	19,91%
WNP	4,66	4,66	4,33	4,50	4,79	336	56	16,67%
WNS	4,60	4,61	4,35	4,48	4,77	1324*	235	17,75%
WNST	4,66	4,60	4,27	4,46	4,73	491	77	15,68%
WPIA	4,74	4,70	4,12	4,43	4,62	749	45	6,00%
WSNE	4,70	4,83	4,61	4,69	5,21	423	169	39,95%
WTL	5,55	4,69	4,53	4,58	4,94	43	12	27,91%

* - w analizie uwzględniono także obrony przypisane do starej struktury wydziałowej, jednak realizowane już w roku akademickim 2020/2021 – sytuacja ta dotyczy 5 obron.

5. DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA DEKLAROWANE W WYDZIAŁOWYCH RAPORTACH JAKOŚCI KSZTAŁCENIA (WYBÓR):

✓ Dobre praktyki w obszarze: „DOSKONAŁY KIERUNEK – DOSKNAŁOŚĆ W KSZTAŁCENIU NA KIERUNKU”

▪ Dobre praktyki o charakterze ogólnoakademickim:

- 1) Wzmacnianie kompetencji metodycznych nauczycieli akademickich w zakresie realizacji dydaktyki z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość poprzez:
  - opracowanie i upowszechnienie Przewodnika po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim;
  - organizowanie kursów doszkalających dotyczących obsługi platform e-learningowych oraz metodyki kształcenia zdalnego;
- 2) Włączenie do Rad Dydaktycznych Kierunku przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych;
- 3) Doskonalenie programów studiów II stopnia w zakresie wdrożenia założeń Uchwały Senatu nr 490 z dnia 28 stycznia 2020 roku, a mianowicie zbudowanie kształcenia specjalistycznego wokół seminarium dyplomowego;
- 4) wprowadzenie Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej na studiach II stopnia (opracowanie procedur planowania i realizowania ww. oferty).

▪ Dobre praktyki zgłaszane przez jednostki:

- 1) Uwzględnianie odmiennych niż tradycyjne sposobów realizacji projektów studenckich w okresie pandemii w zakresie działań on-line (logistyka organizacji godzinowego planu zajęć; aktywizacja studenta w interaktywnej formie zajęć – umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia);
- 2) Wprowadzenie do programu studiów większej liczby modułów o charakterze superwizyjnym, które mają za zadanie rozwijanie zdolności autorefleksji, rozwijanie umiejętności skutecznej ewaluacji pracy własnej;

- 3) Monitorowanie regularnego aktualizowania sylabusów (np. w zakresie zmian literatury);
  - 4) Powołanie Wydziałowej komisji ds. zatwierdzania tytułów prac dyplomowych na kierunku teologia oraz Wydziałowej komisji ds. zatwierdzania tytułów prac dyplomowych na kierunku nauki o rodzinie.
- ✓ Dobre praktyki w obszarze: **„ZAWSZE DLA STUDENTA – DOSKONAŁOŚĆ WE WSPARCIU ROZWOJU STUDENTÓW”**
- **Dobre praktyki o charakterze ogólnoakademickim:**
    - 1) Organizacja konkursu „Wyróżnienia JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego”, w ramach którego nagradzane są zarówno osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe, jak i osiągnięcia w zakresie działalności społecznej, organizacyjnej czy popularyzatorskiej; uwzględnienie w kapitule konkursu przedstawicieli samorządu studenckiego oraz laureatów poprzednich edycji.
    - 2) Powołanie przez rektora, po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego i samorządu doktorantów, Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta, którego zadaniem jest m.in. ochrona praw osób kształcących się na Uniwersytecie, podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych, doradztwo w zakresie przepisów regulujących przebieg kształcenia oraz składanie władzom Uczelni sprawozdań na temat sytuacji problematycznych – zapewnienie studentom kompleksowego wsparcia w zakresie bezpieczeństwa i równego traktowania poprzez zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich procedur (w tym przyjęcie pod koniec 2021 r. Planu Równości Płci) oraz powołanie strażników przyjętych zasad, tj. Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta oraz Rzecznika Praw i Wartości Akademickich
    - 3) Zapewnienie studentom kompleksowego wsparcia psychologicznego za pośrednictwem Centrum Obsługi Studentów, a także dostosowanie form tego wsparcia do warunków kształcenia zdalnego oraz do potrzeb osób nieposługujących się językiem polskim.

- 4) Płatne programy stażowe dla zainteresowanych studentów realizowane w ramach projektu „Jeden Uniwersytet – wiele możliwości. Program Zintegrowany”.
- 5) Tutoring jako forma wsparcia studentów z najlepszymi wynikami i zaangażowanymi w badania naukowe.

▪ **Dobre praktyki zgłaszane przez poszczególne jednostki:**

- 1) Przygotowanie wraz ze studentami działań promujących kierunki i pokazujących praktyczny wymiar programu studiów (m.in. Śląski Festiwal Nauki, spotkania w szkołach, Dni Otwarte itp.).
- 2) Corocznie organizowany konkurs na najlepszą pracę dyplomową;
- 3) Angażowanie studentów w badania i przygotowanie grantów o charakterze naukowym, np. w ramach modułu: projekt badawczy – dającym podstawę do budowania własnego warsztatu pracy badawczej;
- 4) Rozwój współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, realizowany m.in. przez umożliwianie przedstawicielom przedsiębiorstw kontaktów ze studentami, prezentowanie studentom portfolio i potrzeb przedsiębiorstw, wspieranie organizacji przez przedstawicieli przedsiębiorstw specjalistycznych warsztatów dla studentów.
- 5) Możliwość udziału w uczelnianym programie Student Buddy Support – w ramach realizacji programu uczestnicy przechodzą serię szkoleń z zakresu psychologii i prawa, aby następnie w trakcie wolontariatu wspierać innych studentów Uniwersytetu Śląskiego w formie poradnictwa i informacji dotyczących specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz zdrowia psychicznego, tym sam mogą zostać Ambasadorami Dostępności.
- 6) Aplikacyjny charakter prac dyplomowych (praca socjalna).

✓ Dobre praktyki w obszarze: **„OTWARTY NA ŚWIAT – DOSKONAŁOŚĆ WE WSPÓŁPRACY MIĘDZYKRAJOWEJ”**

▪ **Dobre praktyki o charakterze ogólnoakademicki:**

- 1) Projektowanie i prowadzenie zajęć kierunkowych i/lub interdyscyplinarnych w języku obcym dla studentów polskich, jak i zagranicznych.
  - 2) Działania związane z pozyskiwaniem środków na rozwój umiędzynarodowienia kształcenia.
  - 3) Rozwijanie inicjatyw, które dają studentom dodatkowe kompetencje o charakterze międzynarodowym (np. Szkoła Prawa i Kultury Chińskiej) – formuła konkursowa.
  - 4) Mobilność akademicka – wyjazdy nauczycieli akademickich w ramach Erasmus, profesora wizytującego czy innej umowy międzynarodowej.
  - 5) Międzynarodowe projekty edukacyjne pozwalające tworzyć sojusze na rzecz rozwoju np. w ramach programów Erasmus+ czy NAWA.
- ✓ Dobre praktyki **„PARTNER DLA ROZWOJU – DOSKONAŁOŚĆ WE WSPÓŁPRACY Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM”**
- **Dobre praktyki o charakterze ogólnoakademickim:**
    - 1) Realizacja aktywności dydaktycznych z afiliacją dla Uniwersytetu Śląskiego (wykładów, warsztatów, tematycznych gier terenowych, itd.) w placówkach oświatowych, instytucjach kultury, instytucjach samorządowych oraz innych).
    - 2) Uczestniczenie jako ekspert z afiliacją dla Uniwersytetu Śląskiego w gremiach oceniających wiedzę i umiejętności uczestników konkretnych istotnych wydarzeń naukowych lub artystycznych, olimpiad, prestiżowych konkursów, np. o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim lub międzynarodowym.
    - 3) Współrealizowanie wraz ze studenckim zespołem projektowym w ramach aktywności wykraczających poza program studiów, którego rezultaty będą miały wpływ na otoczenie społeczno-gospodarcze (np. aplikacje, przewodniki, raporty, itd.).
  - **Dobre praktyki zgłaszane przez poszczególne jednostki:**
    - 1) Zlecenie zajęć specjalistom w celu zapewnienia studentom zajęć najwyższej jakości prowadzonych przez praktyków (m.in. czynnych i byłych dyplomatów: Ambasador RP

w USA, w Uzbekistanie, w Słowacji, Konsul Generalny RP w Wietnamie, były przedstawiciel w nuncjaturze apostolskiej w Turkmenistanie, była radczyni Ambasady ChRL w Warszawie, kierowniczkę Biura Promocji Języka Polskiego NAWA, posła do Parlamentu Europejskiego, Urzędu Miasta Zakopane i innym).

- 2) ścisła współpraca z instytucjami w celu przygotowania dodatkowej oferty wzbogacającej program studiów (m.in. firma PWC, Konsulat RFN we Wrocławiu, Konsulat Honorowy Austrii w Krakowie, Konsulat Generalny Austrii w Krakowie, Teatr Śląski w Katowicach, SGS, IBM, Capgemini, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna – Strefa Automotive, ING).
- 3) Rozwijanie współpracy z przedsiębiorstwami w celu ułatwienia studentom podjęcia praktyk zawodowych. współpraca z przedstawicielami studentów m.in. w zakresie pomocy w relacjach z prowadzącymi zajęcia, jeśli zajdzie taka potrzeba;
- 4) Podpisane umowy o współpracy z wieloma placówkami oświatowymi – przedszkola, szkoły podstawowe (w tym w Republice Czeskiej), szkoły średnie – i instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi, resocjalizacyjnymi, penitencjarnymi, kulturalnymi. Dodatkowo w ramach poszczególnych modułów wykładowcy proponują studentom kontakt i współpracę ze środowiskiem lokalnym.
- 5) Funkcjonowanie na Wydziale Prawa i Administracji Poradni Prawnej oraz utworzenie na Ośrodka Mediacyjnego.

6. WYZWANIA ZWIĄZANE Z JAKOŚCIĄ KSZTAŁCENIA

- **Wyzwania o wymiarze strategicznym, nad którymi sukcesywnie prowadzone są działania naprawcze:**
  - niedostateczna liczba pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych w niektórych jednostkach,
  - brak sal lub ich usytuowanie w kampusach w niektórych jednostkach,
  - niedostateczne wyposażenie sal dydaktycznych,
  - długie procedury zamawiania sprzętu,
  - terminowość w wypełnianiu sylabusów,
- **Wyzwania bieżące:**
  - problemy z odbywaniem praktyk (głównie z powodów pandemicznych),
  - problemy techniczne związane z zajęciami zdalnymi,
  - brak refleksji nad negatywnymi spostrzeżeniami dotyczącymi procesu dyplomowania

7. INFORMACJE

- **Nowe programy:**
  - Twórcze pisanie i marketing wydawniczy, II stopnia,
  - Międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, I stopnia,
  - Międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, II stopnia,
  - Administrowanie Środowiskiem, II stopnia,
  - International Business Law and Arbitration, II stopnia,
  - Muzyka w multimediami, II stopnia,
  - Pedagogika specjalna, jednolite magisterskie,
  - Creative management in new media, II stopnia.

- **Programy zamknięte:**
  - Informacja w instytucjach e-społeczeństwa,
  - Ekonofizyka, I stopnia,
  - Ekonofizyka, II stopnia,
  - Malarstwo i projekty interdyscyplinarne, I stopnia,
  - Malarstwo i projekty interdyscyplinarne, II stopnia.

- **Kierunkowe akredytacje PKA:**
  - brak

8. LISTA ZAŁĄCZNIKÓW (RAPORTÓW WYDZIAŁOWYCH)

- Załącznik nr 1. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Humanistycznym w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2020/2021;
- Załącznik nr 2. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Nauk Przyrodniczych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2020/2021;
- Załącznik nr 3. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Nauk Społecznych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2020/2021;
- Załącznik nr 4. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2020/2021;
- Załącznik nr 5. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Prawa i Administracji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2020/2021;
- Załącznik nr 6. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2020/2021;
- Załącznik nr 7. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Teologicznym w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2020/2021;
- Załącznik nr 8. Raport z oceny kierunków studiów w Szkole Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2020/2021.